

Life
Cyclamen

Cyprus Capacity Building for Life
LIFE14 CAP/CY/000006

Το Πρόγραμμα LIFE

Το Πρόγραμμα LIFE είναι το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα. Έχει ως στόχο να συνεισφέρει στην εφαρμογή, την ενημέρωση και την ανάπτυξη της Κοινοτικής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Νομοθεσίας, συμπεριλαμβάνοντας το περιβάλλον και σε άλλες πολιτικές.

Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο το LIFE αποτελείται από δύο υπο-προγράμματα:

Το υπο-πρόγραμμα Περιβάλλον

- i. Περιβάλλον και Αποδοτικότητα Πόρων
- ii. Φύση και Βιοποικιλότητα
- iii. Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση

Το υπο-πρόγραμμα Δράση για το Κλίμα

- i. Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής
- ii. Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
- iii. Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση

Το Εθνικό Σημείο Επαφής

Το Τμήμα Περιβάλλοντος αποτελεί το Εθνικό Σημείο Επαφής για το Πρόγραμμα LIFE στην Κύπρο.

Επίσης, στο πλαίσιο ενός έργου LIFE που έχει κερδίσει το Τμήμα Περιβάλλοντος, το έργο LIFE Cyclamen, έχει δημιουργηθεί και μια ομάδα εμπειρογνομόνων οι οποίοι ήρθαν να ενδυναμώσουν περαιτέρω το Εθνικό Σημείο Επαφής.

Ολόκληρη η ομάδα είμαστε δίπλα σας για να σας βοηθήσουμε κατά την υποβολή της πρότασής σας, κατά τη διάρκεια του έργου σας με οτιδήποτε σας προβληματίζει ή σας δυσκολεύει, αλλά και μετά το τέλος του έργου σας. Με άλλα λόγια είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε να επιτύχετε!

Οι Υπηρεσίες που σας προσφέρουμε

ΕΣΕ: Εθνικό Σημείο Επαφής

Ήξερες ότι...

Επιχορηγήσαμε τη συμμετοχή σε εκδήλωση της Ε.Ε.

Η ομάδα του Έργου LIFE Cyclamen ανακοίνωσε μια Ανοικτή Πρόσκληση στις 17 Σεπτεμβρίου 2018 κατά την οποία προσκαλούσε τους ενδιαφερόμενους να δηλώσουν ενδιαφέρον για επιχορήγηση της συμμετοχής τους σε μια εκδήλωση (συνέδριο, εργαστήριο, σεμινάριο, networking event κλπ.) της επιλογής τους, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Η επιχορήγηση σκοπό έχει την ανταλλαγή εμπειριών, βέλτιστων πρακτικών καθώς και η προώθηση της διάδοσης και χρήσης των αποτελεσμάτων των έργων (πιθανή αναπαραγωγή και εμπορευματοποίηση αποτελεσμάτων) που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με κύριο στόχο την ενθάρρυνση των δράσεων δικτύωσης που θα οδηγήσουν σε μελλοντικές διακρατικές συνεργασίες και υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα LIFE.

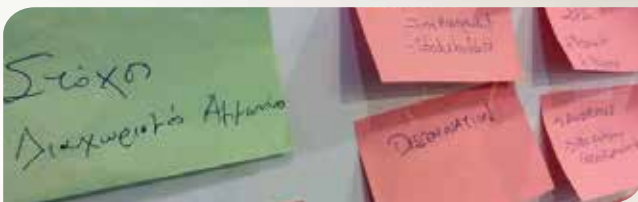
Η πρώτη αιτήτρια η οποία μπόρεσε να επωφεληθεί από αυτή την επιχορήγηση ήταν η Δρ Jonilda Kushta από το Ινστιτούτο Κύπρου. Η Δρ Kushta μπόρεσε να παρακολουθήσει το MED2018, μια συνάντηση διαβούλευσης στις εγκαταστάσεις της ESA –ESRIN, στο Frascati της Ιταλίας. Αυτή η εκδήλωση αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός χάρτη δράσεων με στόχο την καθιέρωση μιας Μεσογειακής πρωτοβουλίας στο πλαίσιο του προγράμματος EO ESA Science for Society Element, περιλαμβάνοντας θέματα όπως η ατμόσφαιρα, η ωκεανογραφία, καθώς και έρευνα και εφαρμογές σχετικές με την κλιματική αλλαγή.

Οι εκδηλώσεις μας

Εργαστήρι συγγραφής πρότασης LIFE

Η ομάδα μας διοργάνωσε Εργαστήρι με θέμα: «How-to-write a LIFE Proposal (2nd Stage / Full Proposal)», την Τρίτη 18 Δεκεμβρίου 2018, στη Λευκωσία.

Στόχος του εργαστηρίου ήταν η ανάδειξη των καίριων σημείων ανταγωνιστικότητας των προτάσεων βάσει των οποίων κρίνεται και η τελική βαθμολογία, καθώς και η αναγνώριση καλών πρακτικών.

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου η ομάδα του Έργου LIFE Cyclamen παρουσίασε όλες τις λεπτομέρειες αναφορικά με τις Φόρμες Β που μπορεί να βρει κανείς στην πλατφόρμα e-Proposal κατά την υποβολή μιας Πρότασης LIFE.

Οι παρευρισκόμενοι χωρίστηκαν σε θεματικές ομάδες εργασίας, όπου συζητήθηκαν συγκεκριμένα περιβαλλοντικά προβλήματα, συμπληρώθηκαν επιγραμματικά οι Φόρμες Β και έγινε ανάδειξη των συνηθισμένων λαθών.

Λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος οργανώσαμε και δεύτερο εργαστήριο στις 11 Ιανουαρίου 2019 στη Λευκωσία με θέμα «Δραστηριότητες επικοινωνίας και Οικονομικά στοιχεία».

Εκδήλωση Δικτύωσης Έργων LIFE

Η ομάδα του Έργου LIFE Cyclamen διοργάνωσε Εκδήλωση Δικτύωσης την Πέμπτη 13 Δεκεμβρίου 2018, στο Centrum Hotel, στη Λευκωσία.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν Δικαιούχοι Έργων LIFE με μακροχρόνια εμπειρία στην εκτέλεση Έργων, καθώς και ειδικοί στα θέματα Έργων LIFE από το εξωτερικό, οι οποίοι μοιράστηκαν με τους συμμετέχοντες τις πλούσιες εμπειρίες και τεχνογνωσία που έχουν αποκτήσει μέχρι σήμερα.

Στόχος της εκδήλωσης ήταν η δικτύωση, η διάχυση των αποτελεσμάτων των Έργων και η προώθηση ανταλλαγής εμπειριών με σκοπό την αναπαραγωγή και προώθηση των αποτελεσμάτων των Κυπριακών Έργων στο εξωτερικό και το αντίστροφο.

Ευχαριστούμε πολύ όλους τους συμμετέχοντες για την παρουσία τους σε αυτή την εκδήλωση δικτύωσης κι ευχόμαστε όπως οι παρουσιάσεις και οι συζητήσεις που ακολούθησαν αποτελέσουν την αρχή για περαιτέρω συνεργασίες και συνέργειες!

Διάσκεψη Τύπου για το Πρόγραμμα LIFE και το Έργο RELIONMED-LIFE

Το Εθνικό Σημείο Επαφής για το Πρόγραμμα LIFE και η ομάδα του Έργου LIFE Cyclamen διοργάνωσε ενημερωτική εκδήλωση για το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE την Πέμπτη 6 Δεκεμβρίου 2018, στους χώρους του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Σκοπός της εκδήλωσης ήταν να γνωρίσει η δημοσιογραφική κοινότητα το Πρόγραμμα LIFE – το σημαντικότερο χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα.

Αυτή η γνωριμία έγινε μέσα από ένα Έργο που πήρε πρόσφατα χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα LIFE, το RELIONMED-LIFE. Το Έργο αυτό έχει σκοπό να προστατεύσει τα θαλάσσια νερά της Κύπρου και της Μεσογείου από το χωροκατακτητικό είδος ψαριού *Pterois miles* (κοινώς Λεοντόψαρο), μέσα από ένα σύστημα έγκαιρης αντίδρασης και στοχευμένης απομάκρυνσης για να αποτρέψει τις οικολογικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις αυτής της εισβολής.

Η εκδήλωση έτυχε ευρείας κάλυψης από τα κυπριακά ΜΜΕ!

Ενημερωτική Εκδήλωση για το Πρόγραμμα LIFE 2018, Τμήμα Δασών

Η ομάδα του Εθνικού Σημείου Επαφής του Προγράμματος LIFE πραγματοποίησε συνάντηση με Λειτουργούς του Τμ. Δασών την Παρασκευή 2 Νοεμβρίου 2018, στη Λευκωσία.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης έγινε ενημέρωση για τα υπο-προγράμματα Περιβάλλον και Δράση για το Κλίμα. Υπογραμμίστηκαν οι θεματικές προτεραιότητες που σχετίζονται με το αντικείμενο του Τμ. Δασών, με βάση το πολυετές πρόγραμμα δράσης 2018-2020. Έγινε επίσης αναφορά στο νέο τρόπο υποβολής προτάσεων για το υποπρόγραμμα περιβάλλον (σε δύο στάδια), καθώς και αναφορά στις υπηρεσίες που προσφέρει το Εθνικό Σημείο Επαφής στους αιτητές αλλά και αργότερα στους εταίρους κατά τη διάρκεια των έργων τους. Επιπλέον, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα των δράσεων Επικοινωνίας των Έργων LIFE με συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την καλύτερη απόδοση των δράσεων αυτών.

Επίσης οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ακούσουν παραδείγματα Έργων LIFE από άλλες χώρες της Ε.Ε., πάνω σε θέματα που απασχολούν το Τμ. Δασών.

Συμμετοχή σε άλλες εκδηλώσεις

«Ευκαιρίες Χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά Προγράμματα»

Η ομάδα του Έργου LIFE Cyclamen συμμετείχε στην Ημερίδα «Ευκαιρίες Χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά Προγράμματα» που οργάνωσε η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Συντονισμού και Ανάπτυξης. Η Ημερίδα έγινε την Τρίτη 27 Νοεμβρίου 2018, στη Λευκωσία.

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας είχαμε την ευκαιρία να παρουσιάσουμε το Πρόγραμμα LIFE σε ένα ακροατήριο τρακοσίων ατόμων περίπου. Εκεί οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να απευθύνουν στην ομάδα του Έργου LIFE Cyclamen τις όποιες ερωτήσεις τους απασχολούσαν,

να μάθουν περισσότερα για το LIFE και να συζητήσουν τις ιδέες τους μαζί μας για να δούμε κατά πόσον μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα LIFE. Στον σταθμό μας οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν επίσης να βρουν πληροφοριακό υλικό από Έργα LIFE που έχουν ολοκληρωθεί, αλλά και από Κυπριακά τρέχοντα Έργα.

Το LIFE Cyclamen στην Έκθεση 'Get Connected'

Η ομάδα μας συμμετείχε στην έκθεση 'Get Connected' που οργάνωσε η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο. Η έκθεση έγινε το Σάββατο 10 Νοεμβρίου 2018, στο Mall of Cyprus στη Λευκωσία. Στην έκθεση συμμετείχαν 19 δίκτυα και είχαν την ευκαιρία να δώσουν πληροφορίες και συμβουλές στο κοινό για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Το LIFE Cyclamen στο Φεστιβάλ της Green Dot στη Λεμεσό

Η ομάδα του LIFE Cyclamen συμμετείχε για ακόμη μια χρονιά στο Φεστιβάλ Λεμεσού της Green Dot, που έγινε το Σάββατο 6 Οκτωβρίου 2018, στο Μώλο Λεμεσού.

Οι επισκέπτες στο περίπτερο μας είχαν την ευκαιρία να μάθουν τι είναι το Πρόγραμμα LIFE, ποιος έχει δικαίωμα συμμετοχής, αλλά και να μάθουν για τρέχοντα Έργα LIFE τα οποία βοηθούν τη χώρα μας να φτάσει τους στόχους σχετικά με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Η ομάδα μας είχε την ευκαιρία να γνωρίσει άτομα από Οργανισμούς οι οποίοι θα μπορούσαν να επωφεληθούν από το Πρόγραμμα LIFE. Μπορέσαμε να απαντήσουμε σε ερωτήσεις και να προσφέρουμε καθοδήγηση σε αυτούς τους πιθανούς αιτητές. Ενημερώσαμε επίσης

τους ενδιαφερόμενους ότι είμαστε στη διάθεσή τους για κατ' ιδίαν συνάντηση για να δούμε σε περισσότερο βάθος την ιδέα τους και να τους προσφέρουμε τη στήριξη που χρειάζονται.

Η συμμετοχή μας στο φεστιβάλ ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία για εμάς, την ομάδα του LIFE Cyclamen, να προσεγγίσουμε το κοινό και να το ενημερώσουμε για το πώς το Πρόγραμμα LIFE βοηθά τη χώρα μας, αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη με την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Πολιτικής.

Στοιχεία Επικοινωνίας

Μαριλένα ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Λειτουργός Περιβάλλοντος - Εθνικό Σημείο Επαφής για το Περιβάλλον

Email: mrapastavrou@environment.moa.gov.cy

Τηλ: +357 22 408 926

Μαρία ΖΩΜΕΝΗ

Λειτουργός Περιβάλλοντος - Εμπειρογνώμονας σε Θέματα Φύσης και Βιοποικιλότητας

Email: mzomeni@environment.moa.gov.cy

Τηλ: +357 22 866 235

Χαρά ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑ

Λειτουργός Περιβάλλοντος - Εμπειρογνώμονας σε Θέματα Περιβάλλοντος και Αποδοτικής Χρήσης Πόρων

E-mail: cmavronicola@environment.moa.gov.cy

Τηλ: +357 22 866 234

Τμήμα Περιβάλλοντος, 1498 Λευκωσία

Χρυστάλλα ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Λειτουργός Περιβάλλοντος - Εθνικό Σημείο Επαφής για το Κλίμα

Email: crapastavrou@environment.moa.gov.cy

Τηλ: +357 22 408 962

Πάνος ΚΑΚΟΝΙΤΗΣ

Λειτουργός Περιβάλλοντος - Εμπειρογνώμονας σε Θέματα Κλιματικής Αλλαγής

Email: pkakonitis@environment.moa.gov.cy

Τηλ: +357 22 866 236

Μαρία ΧΑΤΖΗΔΑΝΙΗΛ

Λειτουργός Περιβάλλοντος - Εμπειρογνώμονας σε Θέματα Επικοινωνίας

Email: mhadjidaniel@environment.moa.gov.cy

Τηλ: +357 22 866 245

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

ec.europa.eu/easme/en/life

www.lifecyclamen.com.cy

www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf

Εθνικό Σημείο Επαφής
του Προγράμματος LIFE στην Κύπρο
Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας,
Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
<http://www.moa.gov.cy/environment>

Με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού
μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,
μέσω της Δράσης Ανάπτυξης Ικανοτήτων,
100% Χρηματοδότηση
Επιλέξιμων Δαπανών €951.828

Τυπώθηκε σε χαρτί
στο οποίο έχει απονεμηθεί
το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα
EU Ecolabel